

**Sytuacje komunikacyjne** wyrażanie opinii na temat pracy  
 • dyskusja • formułowanie uogólnień (wszyscy, każdy)  
**Powtórzenie:** wyrażanie relacji czasowych  
**Słownictwo** praca, czas pracy, zarobki, warunki pracy  
**Powtórzenie:** godziny, pory dnia  
**Gramatyka i składnia** tworzenie liczby mnogiej rzeczowników i zaimków męskoosobowych **Powtórzenie:** wyrażenia czasowe – formy deklinacyjne • użycie niektórych spójników: a, i, ani, lecz, ale, jednak • zaimki każdy i wszyscy

1. **1a** Proszę przedstawić osoby na rysunkach. Gdzie pracują? Czy ich praca jest interesująca? Co robią każdego dnia?



**1b** Proszę zapytać kolegę / koleżankę:

- Gdzie pracuje / studiuje?
- Ile godzin dziennie pracuje? Ile dni w tygodniu?
- Jakie są plusy i minusy jego / jej pracy?
- Co jest dla niego / niej ważniejsze: satysfakcja czy wynagrodzenie?
- Ile dni urlopu ma rocznie?
- Czy woli pracę na etacie czy na własny rachunek?

Słownictwo

2. **2a** Proszę przeczytać tekst i połączyć wyrażenia znajdujące się pod tekstem.

O swojej pracy opowiedzieli...



**Lilka Pawłowska, 24 lata**  
 asystentka prezesa zarządu PRO-NET

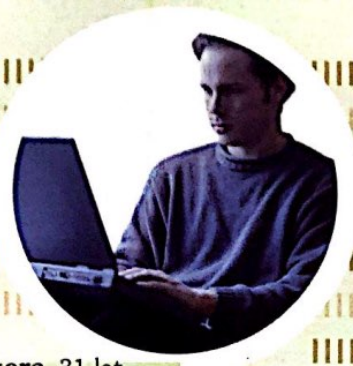
- Moja praca jest...** stresująca, ale nie monotonna. Muszę być punktualna i oczywiście świetnie zorganizowana. Prowadzę kalendarz spotkań mojego szefa i korespondencję. To odpowiedzialna praca, moja pomyłka może kosztować firmę dużo pieniędzy.
- Czas pracy...** Jestem w pracy o ósmej, czytuję korespondencję, przygotowuję terminarz spotkań, odpowiadam na listy, odbieram telefony i tak dalej. Nie zawsze mam czas na obiad. Teoretycznie kończę pracę o 16.00, ale zwykle wychodzę o 17.00, 18.00, a czasem o 20.00. Kawa? Kawę robi mój szef! Jest mistrzem cappuccino!

**Wynagrodzenie...** Średnia krajowa, ale jestem zadowolona. Mam dobrą pensję, czasem premię i ekstra pieniądze na urlop i na święta.

**Urlop...** Zwykle dwa tygodnie w lecie i tydzień zimą. Ale terminy muszę negocjować dużo, dużo wcześniej. Zawsze jest coś ważnego do zrobienia.

**Lubię moją pracę...**, bo mam kontakt z ludźmi, czasem jeżdżę za granicę... Mój szef ma do mnie pełne zaufanie i to jest bardzo ważne.

**Minusy...** Pracuję bardzo intensywnie i mam mało czasu dla siebie i dla przyjaciół, to fakt. Ale jestem młoda i nie mam rodziny, więc na razie to nie jest problem.



**Mateusz Kozera, 31 lat**  
informatyk programista

**Moja praca jest...** moją pasją.

**Czas pracy...** 24 godziny na dobę.

5 Pracuję na własny rachunek: piszę programy dla różnych firm, ale nie mam nigdzie etatu. Sam decyduję o której zaczynam, o której kończę.

10 **Wynagrodzenie...** To zależy, ilu mam klientów. Między 3 a 6 tysięcy na miesiąc.

15 **Urlop...** Co to jest urlop? Ha, ha, ha... Moja żona i córka jadą na urlop beze mnie. Ale święta zawsze spędzamy razem.

**Lubię moją pracę...**, bo jest moją pasją.

20 **Minusy...** Nie mam jeszcze własnego biura, pracuję w domu i moja córka trochę mi przeszkadza, ale ta sytuacja ma też swoje plusy...



**Elżbieta Kruk, 48 lat**  
pediatra

**Moja praca jest...** ważna.

**Czas pracy...** to zależy. Pracuję 5 w szpitalu, czasem w nocy, w weekendy, w święta. Mam też prywatną praktykę, trzy razy w tygodniu od 16.00 do 20.00.

10 **Wynagrodzenie...** pensja lekarza plus pieniądze z praktyki prywatnej. Trochę więcej niż średnia krajowa.

**Urlop...** dwa razy w roku: w lecie nad wodą i zimą na nartach.

**Lubię moją pracę...** Tak.

15 **Minusy...** Moje dzieci są już duże, ale chciałabym mieć więcej czasu dla rodziny.



**Wiesław Grzybowski, 36 lat**  
nauczyciel polonisty w liceum ogólnokształcącym

**Moja praca jest...** trudna.

5 **Czas pracy...** W szkole jestem od 8.00 do 15.00, ale to nie koniec, wieczorami pracuję w domu, dużo czytam, przygotowuję lekcje, sprawdzam zadania.

10 **Wynagrodzenie...** 1800 złotych, uważam, że nauczyciele zarabiają za mało.

**Urlop...** mam wakacje w lipcu i sierpniu i ferie w zimie, tak jak uczniowie.

**Lubię moją pracę...** Moja praca czasami daje dużo satysfakcji, czasami nie, to zależy od uczniów.

**Minusy...** Ludzie uważają, że praca nauczyciela jest łatwa, a to nieprawda.

- 1. prywatna praktyka
- 2. wynagrodzenie
- 3. pracuję na własny rachunek
- 4. średnia krajowa
- 5. urlop

- a) pensja, zarobki
- b) własny gabinet lekarski
- c) wakacje
- d) średnie zarobki Polaków
- e) mam swoją firmę

**2b** Osoby wypowiadające się w ćwiczeniu 2a mówią o swoich obowiązkach. Proszę zastanowić się z kolegą / koleżanką, jakie zalety i jakie wady ma ich praca, a następnie uzupełnić tabelę.

	zalety	wady
Lilka		
Mateusz	<i>pracuje na własny rachunek</i>	
Elżbieta		
Wiesław		<i>musi pracować wieczorami w domu</i>

## DYSKUSJA

### Wyrażasz opinię

- Przepraszam, chcę coś powiedzieć.
- Chcę powiedzieć, że...
- Myślę, że...
- Uważam, że...
- Jestem pewien / jestem pewna, że...

### Nie zgadzasz się z rozmówcą / dyskutantem

- Nieprawda!
- Nie zgadzam się z tobą.
- Nie masz racji.
- Chcę dodać, że...
- To nie jest tematem (naszej) dyskusji.

### Zgadzasz się z rozmówcą / dyskutantem

- Całkowicie się z tobą zgadzam!
- Masz rację.
- Ja też tak myślę.
- To wszystko, co mam do powiedzenia.
- Kończmy tę dyskusję!

**2c** Jak Pan / Pani myśli, czy ankietowane osoby lubią swoją pracę? Dlaczego? Proszę podyskutować o tym w grupie.



## WYRAŻAMY OPINIĘ O PRACY

- **praca:** ciekawa, interesująca, odpowiedzialna, atrakcyjna, nudna, monotonna, stresująca, męcząca
- **praca daje:** satysfakcję, zadowolenie
- **dobrze zarabiać** = mieć wysokie zarobki
- **źle zarabiać** = mieć niskie zarobki

**2d** Proszę uzupełnić tekst.

1. kancelaria, satysfakcja, być, zarobki, zawód, stresujący

Studiuję prawo, ponieważ chcę .....być..... adwokatem. Praca adwokata na pewno jest ....., ale daje dużo ..... i oczywiście gwarantuje wysokie ..... . Chcę mieć własną ..... w moim mieście. Uważam, że to dobry .....

2. wieczorami, zawód, satysfakcja, łatwy, zarobki, odpowiedzialny, wakacje

Ludzie myślą, że ..... nauczyciela jest ..... i przyjemny, ale to nieprawda. Moja praca jest ..... i nie zawsze daje ....., to zależy od uczniów. To fakt, mam dwa miesiące ..... i ferie, ale moje ..... nie są wysokie i muszę pracować ..... w domu.

3. kontakt, satysfakcja, zarabiać, monotony

Praca fryzjerki na pewno nie jest ..... . W mojej pracy mam ..... z ludźmi, często z nimi rozmawiam, a oni mnie lubią. Moja praca daje mi ....., chociaż nie ..... dużo.

**CD 1:6** **2e** Proszę posłuchać wypowiedzi trzech osób i porównać swoją wersję ćwiczenia 2d z nagraniem.

3. **3a** Poniżej znajduje się pięć grup zawodów. Proszę porównać zawody z każdej z nich, a następnie odpowiedzieć na pytania.

grupa 1	grupa 2	grupa 3	grupa 4	grupa 5
pisarze malarze reżyserzy	fryzjerzy pracownicy fizyczni taksówkarze	aktorzy piosenkarze kreatorzy mody	inżynierowie architekci adwokaci	lekarze księża naukowcy

- Jaki charakter ma praca tych ludzi, umysłowy, artystyczny czy fizyczny?
- Czy wykonywanie tej pracy wymaga studiów lub praktyki?
- Które zawody wymagają odpowiednich predyspozycji psychicznych?
- Jakie są dobre i złe strony pracy w tych zawodach?

**3b** Proszę postuchać informacji o grupach zawodów i podać kolejność, w jakiej są przedstawiane.

grupa ..3..      grupa .....

grupa .....

grupa .....

grupa .....

**3c** Proszę postuchać po raz drugi nagrania i zanotować cechy wspólne dla zawodów z list.

- grupa 1 .....
- grupa 2 .....
- grupa 3 *Są artystami, zarabiają dużo pieniędzy, są* .....
- grupa 4 .....
- grupa 5 .....

**Gramatyka**

**RZECZOWNIK  
MIANOWNIK LICZBA MNOGA  
RODZAJ MĘSKOOSOBOWY**

pan – panowie profesor – profesorowie ojciec – ojcowie syn – synowie mąż – mężowie			<b>-owie</b>
--	--	--	--------------

Polak – Polacy pedagog – pedagodzy kolega – koledzy	-k    -cy -g(a)    -dzy		<b>-y</b>
aktor – aktorzy Niemiec – Niemcy	-r    -rzy -ec    -cy		

student – studenci artysta – artyści Szwed – Szwedzi Włoch – Włosi	-t    -ci -sta    -ści -d    -dzi -ch    -si		<b>-i</b>
---	---	--	-----------

lekarz – lekarze listonosz – listonosze gracz – gracze gość – goście nauczyciel – nauczyciele	-rz -sz -cz -ść -l		<b>-e</b>
---	--------------------------------	--	-----------

Amerikanin – Amerykanie	-anin    -anie		
-------------------------	----------------	--	--

**UWAGA!** mężczyzna – mężczyźni  
brat – bracia  
ksiądz – księża

**3d** Proszę zamienić zdania w liczbie pojedynczej na liczbę mnogą. Jak Pan / Pani myśli, czy poniższe opinie są prawdziwe? A może to stereotypy?

- Każdy student lubi się bawić. *Wszyscy studenci lubią się bawić. Myślę, że to stereotyp. Nie wszyscy studenci lubią się bawić.*
- Każdy mężczyzna kocha swój samochód. ....
- Każdy ojciec kocha swoje dzieci. ....
- Każdy nauczyciel ma wakacje. ....
- Każdy dyrektor ma swój gabinet. ....
- Każdy robotnik pracuje fizycznie. ....
- Każdy pisarz pracuje na własny rachunek. ....
- Każdy architekt dużo zarabia. ....
- Każdy urzędnik jest zatrudniony na etacie. ....

## Zaimek WSKAZUJĄCY I DZIERŻAWCZY

czyj? jaki?	czyi? jacy?
ten tamten	ci tamci
mój twój nasz wasz	moi twoi nasi wasi
jego ich pana panów państwa	

### Wymowa

### 3g Proszę postuchać nauczyciela i wpisać brakujące litery:

lekarz ...	fryzjerz ...	taksówkarz ...	kelnerz ...
sprząta .....ki	pisa .....e	wie .....ór	.....ekawy
za .....ynam	pra...uję	koń .....ę	prowa .....ę

### Słownictwo

### 3h Proszę rozwiązać quiz.

## QUIZ JAK MYŚLISZ?

1. Czy *bezrobotny* to człowiek, który:
  - a) nie ma pracy,
  - b) nie lubi pracy.
2. Czy *zatrudniać* to znaczy:
  - a) wykonywać trudną pracę,
  - b) dawać komuś pracę.
3. Czy *pracownik* to człowiek, który:
  - a) pracuje na etacie,
  - b) pracuje na własny rachunek.
4. Czy *zwalniać* to znaczy:
  - a) mieć mało obowiązków w pracy,
  - b) zrezygnować z pracownika, rozwiązać umowę.

### 3e Proszę zapytać kilka osób w grupie:

- Jacy są ich koledzy z pracy / ze studiów?
- Jakie problemy w pracy mają ich przyjaciele?
- Czy w ich kraju jest bezrobocie? Czy ktoś z ich znajomych jest bezrobotny?
- Jacy politycy w ich kraju mówią o problemach społecznych? Czy ci politycy są popularni?
- Czyi dziadkowie / rodzice jeszcze pracują? Kiedy ludzie w jego / jej kraju odchodzą na emeryturę?
- Czy wszyscy ludzie, którzy mają 60-65 lat powinni odchodzić na emeryturę?

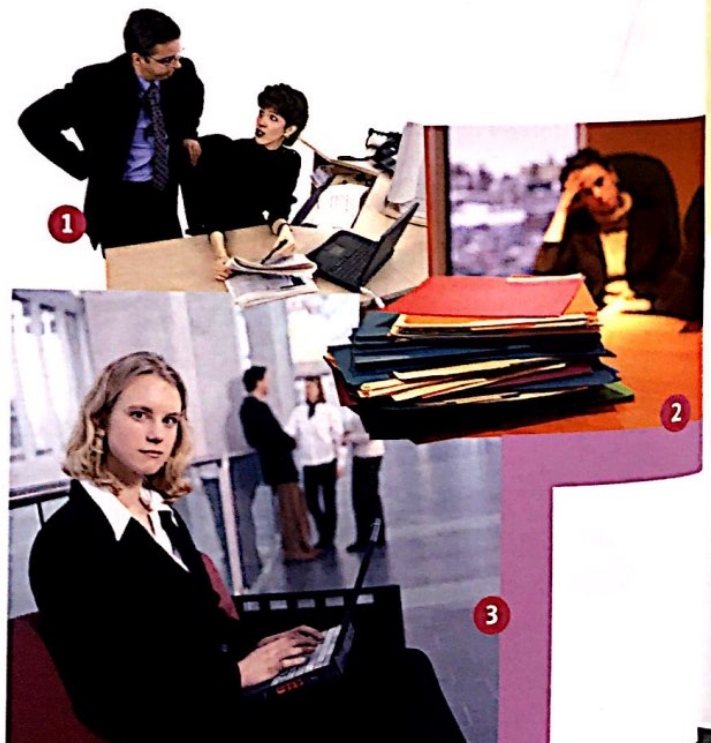
### 3f Proszę wybrać z kolegą / koleżanką jeden z poniższych zawodów i opowiedzieć, jak żyją te osoby.

- O której godzinie wstają i zaczynają pracę?
- O której kończą?
- Czy pracują na etacie czy nie? Jakie to ma konsekwencje dla ich codziennej rutyny?
- Czy mają dość czasu dla rodziny? Kiedy?
- Kiedy mają urlop?
- Czy ich praca jest stresująca?
- Czy ich praca daje im satysfakcję?

*biznesmeni taksówkarze  
lekarze nauczyciele  
księża pracownicy fizyczni  
aktorzy fryzjerzy pisarze*

*Biznesmeni wstają wcześniej, na przykład o szóstej rano. Kończą pracę późno...*

### 3i Poniżej znajdują się trzy fotografie. Proszę razem z kolegą / koleżanką opisać jedną z nich. Jak Państwo myślą, co się wydarzyło w życiu tej osoby. Proszę użyć słów: *bezrobotny, zatrudniać, pracownik, zwalniać* oraz innych poznanych w tej lekcji.



4. 4a Czy praca daje Panu / Pani satysfakcję? Proszę zaznaczyć jedną odpowiedź.

## PSYCHOZABAWA

1. Co chciałbyś / chciałybyś powiedzieć swojemu szefowi?

- Jesteś fajny, lubię cię!
- Jesteś dobrym szefem, ale nie zaproszę cię na piwo.
- Idiota!

2. Kiedy dostajesz pensję, myślisz:

- Jutro idę na zakupy!!!
- Nie pojadę na wakacje do Egiptu, ale mogę pojechać w góry.
- Muszę zmienić pracę.

3. Ostatnio sobie kupiłeś / kupiłaś:

- nowy samochód,
- ulubiony film na DVD,
- to było tak dawno, że już nie pamiętasz...

4. Kiedy planujesz urlop, myślisz:

- Dwa tygodnie bez pracy????!!! Nie jadę!
- Pojadę bez telefonu komórkowego.
- Pojadę i już nie wrócę!

5. W sobotę wieczorem:

- Spotykasz się ze znajomymi z pracy.
- Idziesz do kina z dziewczyną / chłopakiem.
- Oglądasz telewizję.

6. Jak zaczynasz dzień w pracy?

- Pijesz kawę z kolegami i koleżankami.
- Czytasz korespondencję.
- Spóźniasz się i szef mówi, że jesteś niepunktualny / niepunktualna.

Proszę policzyć swoje punkty: odpowiedź a – 2 punkty, odpowiedź b – 1 punkt, odpowiedź c – 0 punktów. Rozwiązanie quizu znajduje się na końcu lekcji.

4b Pięć osób wyraża opinie o swojej pracy. Proszę wysłuchać ich wypowiedzi i zaznaczyć w tabeli, czy te osoby lubią swoją pracę czy nie.

	1	2	3	4	5
lubi	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
nie lubi	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>

4c Poniżej zamieszczono trzy ogłoszenia o pracy. Proszę je przeczytać, a następnie zdecydować:

- Kto odpowie na to ogłoszenie – osoba młoda, starsza, studenci?
- Jakie cechy charakteru powinny mieć osoby zatrudniane na podobnych stanowiskach?
- Która oferta pracy podoba ci się najbardziej i dlaczego?

### Duża firma spedycyjna zatrudni kierowców

Wymagania:

- prawo jazdy kategorii B+C
- minimum roczne doświadczenie w pracy na podobnym stanowisku

Tel. 765-654-943

Szkoła Języków Obcych zatrudni

lektorów języka angielskiego i niemieckiego

Poszukujemy też:

cudzoziemców mówiących po polsku, z doświadczeniem w nauczaniu języka lub dyplomem ukończenia studiów pedagogicznych.

tel. 0-12 221-34-54

Firma farmaceutyczna zatrudni

przedstawiciela handlowego

Wymagania:

- wiek do 35 lat,
- własny samochód,
- pełna dyspozycyjność.

Oferujemy wysokie zarobki!

Tel. 0-12 654-87-21

4d Role. Proszę wybrać z kolegą / koleżanką jedną z ofert i przygotować następujący dialog:

Rozmowa kwalifikacyjna:

**Osoba 1.** Jesteś kandydatem. Rozmawiasz z szefem firmy, która dała ogłoszenie. Opowiadasz o sobie, pytasz o warunki pracy.

**Osoba 2.** Jesteś szefem firmy, która chce zatrudnić nowego pracownika. Rozmawiasz z kandydatem o jego / jej kwalifikacjach, predyspozycjach itd.

**5.** **5a** Proszę wysłuchać audycji i zanotować, o jakich zawodach mówią słuchacze.

- a) Słuchacz 1 ..... *nauczyciele* .....
- b) Słuchacz 2 .....
- c) Słuchacz 3 .....

lekcja  
**2**

**5b** Prawda czy nieprawda? Proszę zaznaczyć, czy poniższe opinie są prawdziwe (P) czy nieprawdziwe (N).

- a) Nauczyciele mają dużo wolnego czasu i dobrze zarabiają. P /  N
- b) Wizyta u lekarza w prywatnym gabinecie kosztuje około 100 zł. P / N
- c) Prawnicy często zakładają własne kancelarie. P / N
- d) Młodzi ludzie często malują graffiti, bo chcą studiować malarstwo. P / N
- e) Zawód informatyka to już przeszłość. P / N
- f) Studia gwarantują atrakcyjną i prestiżową pracę. P / N

**5c** Poniżej zamieszczono wypowiedzi pięciu osób, które znajdują się na fotografiach. Proszę zdecydować, kto mógłby to powiedzieć i uzasadnić swój wybór. Następnie proszę powiedzieć, co jest dla nich najważniejsze w pracy.

0. *samodzielność*.....  
Jestem osobą spokojną i zamkniętą, lubię pracować sama, zawsze chcę sama podejmować decyzje.
1. ....  
Kocham narty. Zawsze w lutym jeżdżę na dwa tygodnie do Zakopanego.
2. ....  
Mam dwoje dzieci. Bardzo ważna jest dla mnie opieka lekarska.
3. ....  
Lubię komfort: drogie samochody, dobre restauracje, modne ubrania, doskonałe perfumy...
4. ....  
Byłam już w USA, Kanadzie, Brazylii i Meksyku. Mam nadzieję, że w tym roku pojadę na kontrakt do Azji.

zarobki   urlop    samodzielność  
ubezpieczenie   podróże



**5d** Proszę zapytać kolegów / koleżanki w grupie, co jest dla nich najważniejsze w pracy.

imię	bardzo ważne	istotne	obojętne
.....			
.....			
.....			
.....			
.....			

zarobki  
urlop  
ubezpieczenie  
samodzielność  
atmosfera w pracy  
podróże

6.



6a

Jak Pan / Pani myśli, jaki aspekt pracy jest ważny dla kobiet, a jaki dla mężczyzn. Dla młodych i dla starszych ludzi? Proszę podyskutować o tym w grupie.

Pensja lekarza to średnia krajowa, ale w moim kraju lekarze zarabiają poniżej średniej krajowej.

- Biznesmen ma pieniądze na kino, teatr czy książki, ale...
- W moim kraju nauczyciele zarabiają...
- Praca na własny rachunek daje satysfakcję i wolność, ale...
- Praca na etacie gwarantuje stałe zarobki, ale...
- Sekretarka musi...
- W moim kraju bezrobocie jest...

**6b** Proszę zaznaczyć właściwą odpowiedź:

1. Odpowiedzialny pracownik to:

- pracownik, który nie lubi firmy.
- pracownik, który lubi pracować.
- pracownik, który odpowiada za swoją pracę.

2. Praca na własny rachunek to:

- praca na etacie.
- praca na pół etatu.
- praca w swojej firmie.

3. Wynagrodzenie to:

- premia.
- zarobek.
- nagroda.

4. Średnia krajowa to:

- minimum socjalne.
- średnia pensja.
- dobry zarobek.

5. Pensja to:

- zarobek.
- dom starców.
- emerytura.



6c

Role. Proszę przedstawić scenki w grupach dwu- lub trzyosobowych:

- Jesteś szefem firmy. Proszę przeprowadzić rozmowę kwalifikacyjną z kandydatem na pracownika.
- Jesteś kandydatem. Proszę opowiedzieć o swoim doświadczeniu zawodowym i wymaganiach.

a) Prowadzisz swoją firmę. Chcesz zatrudnić nowego pracownika.

b) Twój kolega prowadzi swoją firmę. Chce zatrudnić nowego pracownika. Nie zgadzasz się z jego decyzją.

Proszę przedyskutować dobre i złe strony zatrudnienia nowej osoby.

a) Jesteś matką. Twój syn za rok zdaje maturę i nie chce iść na studia. Chce pracować razem z ojcem w jego warsztacie samochodowym. Uważasz, że powinien studiować i zostać inżynierem.

b) Jesteś ojcem. Uważasz, że syn może pracować w firmie, ale powinien też studiować w weekendy.

c) Jesteś synem. Absolutnie nie chcesz studiować. Chcesz pracować u ojca, a potem założyć własny salon lub serwis samochodowy.

Proszę przeprowadzić dyskusję rodzinną na ten temat.

a) Jesteś szefem, musisz zwolnić pracownika. Proszę powiedzieć mu o tym i wytłumaczyć, dlaczego to robisz.

b) Szef chce cię zwolnić. Nie zgadzasz się z tą decyzją. Proszę powiedzieć o tym szefowi.

a) Jesteś córką. Chcesz iść na studia i być informatykiem.

b) Jesteś matką. Uważasz, że córka może zrobić karierę modelki albo projektantki mody.

c) Jesteś babcią. Uważasz, że wnuczka zdecydowanie nie powinna być modelką, bo to niemoralne, ani informatykiem, bo to niezdrowe, ale może zostać lekarzem pediatrą, bo to dobry zawód dla kobiety.

Proszę przeprowadzić dyskusję rodzinną na ten temat.

Rozwiązanie psychozabawy z ćwiczenia 4a

12 – 9 Gratulacje! Uwielbiasz swoją pracę. Twój szef uważa, że jesteś dobrym pracownikiem, a koledzy i koleżanki bardzo cię lubią.

8 – 4 Twoja praca daje ci satysfakcję, lubisz ją, ale jesteś osobą ambitną i szukasz lepszej oferty.

3 – 0 Musisz zmienić pracę!